

LANDSGENNEMSNIT FOR PRODUKTIVITET I PRODUKTIONEN AF GRISE I 2020

Claus Hansen

SEGES Svineproduktion

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

Der blev set fremgang i produktiviteten for alle dyregrupper, men for slagtegrise var fremgangen væsentlig større end tidligere års fremgang. For alle dyregrupper var der uændret eller faldende dødelighed.

Sammendrag

For alle dyregrupper blev der set en fremgang i produktiviteten samt en uændret eller reduceret dødelighed. Sobesætningerne fravænnede i gennemsnit 33,9 grise pr. årssø til trods for en let tilbagegang i nøgletal for reproduktion. Den gennemsnitlige besætningsstørrelse var 802 årssøer og den totale pattegrisedødelighed var 23,1 %, hvilket var et fald i forhold til 2019. De 25 % af sobesætningerne med flest fravænnede grise pr. årssø havde 20,3 totalfødte grise pr. kuld og en total pattegrisedødelighed på 20,3 %, hvilket er en forbedring for denne gruppe af besætninger i forhold til tidligere år på 0,8 procentpoint.

Smågrisebesætningerne producerede gennemsnitligt 23.789 grise pr. år. Referencefoderudnyttelsen (7-30 kg) var 1,82 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket er en forbedring på 0,02 i forhold til 2019. Reference-daglig tilvækst var 461 gram, hvilket er en stigning på 10 gram i forhold til 2019. Dødeligheden for smågrise var 3,6 %, hvilket er uændret i forhold til 2019.

Der blev i år indført en ny vægtgrænse i beregningerne af reference-daglig tilvækst og referencefoderudnyttelsen. Den nye vægtgrænse er 30-115 kg, hvilket bedre repræsenterer praksis i danske slagtegrisebesætninger. Nøgletal for den tidligere anvendte vægtgrænse (30-100 kg) er vist i Appendiks. Slagtegrisebesætningerne producerede i gennemsnit 8.330 grise pr. år. Reference-daglig tilvækst (30-115 kg) var 1.026 gram, hvilket var en stigning på 36 gram i forhold til 2019. Referencefoderudnyttelsen var 2,65 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket var en forbedring på 0,08 FEsv sammenlignet med 2019. Døde og kasserede grise var 3,4 % af producerede grise, svarende til en fald på 0,1 procentpoint i forhold til 2019.

Datamaterialet for 2020 omfattede 821 sobesætninger med cirka 658.000 årssøer, 550 smågrisebesætninger med knap 13,1 mio. producerede smågrise og 859 slagtegrisebesætninger med i alt 7,2 mio. producerede slagtegrise. Dette var generelt på niveau med antal dyr og besætninger som i 2019.

For 2020 blev der indsamlet produktivetsdata fra danske besætninger, der anvendte AgroSoft eller Cloudfarms. Data blev indsamlet fra besætninger, hvor udtræk af produktivetsrapporterne blev leveret direkte fra AgroSoft eller Cloudfarms. Datamaterialet bygger på indsamlede data fra 2020 samt data indsamlet fra tidligere års beregning af Landsgennemsnit for produktivitet.

Baggrund

Landsgennemsnittet for produktivitet sammenfatter produktiviteten for danske grise. Denne publikation udgives hvert år med nye indsamlede data fra danske grisebesætninger og inkluderer tidligere års data og er i omfang den største analyse af produktiviteten i danske besætninger og danner dermed grundlag for nationale tal for produktiviteten og nøgletal for so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger.

Materialer og metoder

Datagrundlaget for landsgennemsnittet er baseret på data fra danske besætninger indsamlet for 2020 samt data indsamlet fra tidligere års notat for Landsgennemsnit for produktivitet udgivet af SEGES Svineproduktion [1].

Data for 2020 er indsamlet ved indberetninger af besætningernes produktivetsrapporter direkte fra AgroSoft og Cloudfarms. Data er siden 2018 blevet indsamlet via en anden metode end tidligere år (2017 og bagud), idet data fra 2017 og bagud inkluderede besætninger, hvor DLBR-rådgivningsvirksomhederne udvalgte besætninger og indsamlede og validerede data. Dette metodeskift i dataindsamling kan bevirke, at datagrundlaget og dermed populationen af besætninger i datamaterialet er ændret i forhold til tidligere år. Det kan ikke udelukkes, at metodeskiftet i indsamlingen af data kan påvirke nøgletallene.

Datakontrol

Datagrundlaget er produktivetsrapporter beregnet af ejeren, brugeren eller rådgiveren for besætningen. Data blev leveret automatisk fra AgroSoft og Cloudfarms og er blevet kontrolleret og dokumenteret direkte hos dataleverandøren inden indsendelse til SEGES Svineproduktion. Ved den automatiske indberetning fra AgroSoft og Cloudfarms blev der medsendt oplysninger til validering af de enkelte nøgletal. Disse ekstra oplysninger omfattede sumtal til kontrol af, at indberetningen blev foretaget korrekt. Udover kontrol af sumtal blev der gennemført kontrol af de sammenhænge, der skulle være mellem data for tilvækst, foderdage, foderforbrug mv. også kaldet "forretningsmæssig validering". Data blev desuden kontrolleret for ekstreme værdier og ekskluderet, hvis ikke værdierne lå indenfor minimum- og maksimumgrænser (se tabel 1). De ekstreme værdier kan opstå, hvis der i besætningen er skiftet til nyt managementprogram eller hvis dele af produktivetsrapporternes nøgletal ikke bliver anvendt i besætningen og derfor ikke inddateres korrekt i besætningen. Besætningerne blev opdelt i so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger, og besætninger, hvis driftsformer ikke passede i disse kategorier, blev ekskluderet (se afsnit om Minimum- og maksimumgrænser for nøgletal i tabel 1).

For slagtegrisebesætninger er det muligt i managementprogrammerne at foretage registreringer og dermed indberetning til SEGES Svineproduktion for flere CHR-numre under et og samme CHR-nummer, men dog med angivelse af, at lokationerne er forskellige. For slagtegrisebesætninger blev besætningsstrukturen gennemgået manuelt for besætninger > 20.000 producerede grise pr. år. Hvis

det på baggrund af registreringer i Det Centrale Husdyrbrugs Register (CHR-registret) og/eller strukturen i data var tydeligt, at data rummede flere CHR-numre, blev de enkelte besætningers data fordelt på det korrekte antal besættninger. Ligeledes er det muligt at indberette samlede opgørelser for flere besættninger og disse registreringer blev fjernet, hvis det ved manuel gennemgang af data var tydeligt, at indberetningen var en samlet opgørelse for flere lokaliteter.

For at undgå forskelle i udregningen af spildfoderdage mellem AgroSoft- og Cloudfarms-besættninger blev produktivetsrapporter til landsgennemsnittet for 2020 først indsamlet efter 1. maj 2021, så eventuelle korrektioner for 2020 har kunnet nå at blive registreret.

Datakontrol

Produktivetsrapporter blev udvalgt ud fra besættningens egne beregninger. Produktivetsrapporter kan beregnes for samme perioder/år med forskellige tidsintervaller, hvorledes der for det samme produktionsår kan forefindes månedsopgørelser, kvartalsopgørelser og en samlet årsopgørelse.

Produktivetsrapporter blev udvalgt efter følgende kriterier i hierarkisk orden (ens for alle besættningstyper):

- 1) For samme start af en periode +/- 5 dage blev altid udvalgt den senest beregnede produktivetsrapport.
- 2) Der blev fortrinsvis udvalgt periodestart ved kalenderkvartaler for periodelængde på 75-120 dage (cirka 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober), dernæst blev udvalgt ud fra periodelængder (uanset starttidspunkt):
 - a) Periodelængde på 75-120 dage
 - b) Periodelængde på 20-40 dage
 - c) Periodelængde på 40-75 dage
 - d) Periodelængde på 120-220 dage
 - e) Periodelængde på 220-390 dage.

Perioder < 20 dage og > 390 dage blev ikke inkluderet. Produktivetsrapporter blev ikke udvalgt, hvis der var datomæssigt overlap til andre perioder.

Kvalitetssikring af automatisk indberettede data fra AgroSoft og Cloudfarms

Data blev for hver produktivetsrapport kontrolleret for sammenhænge mellem nøgletallets niveau og dermed kontrolleret, at dataleverandøren ikke havde ændret formler for beregning af nøgletal.

Søer

- Fravænnede grise pr. årssø skulle stemme overens med gennemsnitlig antal kuld pr. sø og antal fravænnede grise pr. kuld
- Der skulle være sammenhæng mellem diegivningsdage, spildfoderdage, drægtighedsdage og antal kuld pr. årssø.

Slagtegrise

- Ved udregning af slagtevægt/levendevægt skulle der anvendes en omregningsfaktor på 1,31 (slagteprocent 76,3), således at slagtevægten for besættninger er udregnet ud fra samme formel (slagtevægt = $0,763 \times$ levendevægt)
- Sammenhængen mellem indgangsvægt, slagtevægt, total tilvækst og antal producerede grise skulle stemme overens
- Udregning af daglig tilvækst skulle være i overensstemmelse med total tilvækst og antal foderdage.

Smågrise

- Der skulle være sammenhæng mellem indgangsvægt, afgangsvægt, total tilvækst og antal producerede grise
- Udregning af daglig tilvækst skulle være i overensstemmelse med total tilvækst og antal foderdage.

Minimum- og maksimumværdier for nøgletal

For produktivetsrapporterne antages det, at nøgletallene, der beregnes af den enkelte besætningsejer, -bruger eller -rådgiver, med stor sandsynlighed er korrekte. Der er dog situationer, hvor nøgletallene kan være usandsynlige. Disse tilfælde vil være ved konvertering af data mellem managementprogrammerne Cloudfarms og AgroSoft, eller hvis den enkelte besætningsejer ikke anvender visse dele af managementprogrammet. Derfor er det nødvendigt at anvende eksklusionskriterier for besætninger og/eller de enkelte nøgletal.

De aktuelle minimum- og maksimumgrænser anvendt i nærværende notat fremgår af tabel 1. Med undtagelse af afvigelser på foderopgørelser og fravænningsvægt blev alle data fra en besætning ekskluderet fra datamaterialet, hvis der var afvigelser fra minimum- og maksimumgrænser (se tabel 1). For alle dyrekategorier gjaldt, at besætninger, hvor statusdifference (afvigelse ved statusoptælling af antal grise) afveg mere end 5 %, blev udeladt. Desuden gjaldt, at samtlige registreringer for en besætning blev slettet fra opgørelsen, hvis enkelte nøgletal ikke var registreret.

Beregninger af gennemsnit for nøgletal

Nøgletallene (undtagen årssøer og producerede grise pr. besætning) er beregnet som gennemsnit vægtet efter besætningernes størrelse, da dette tal udtrykker det gennemsnitlige dyr.

Total pattegrisedødelighed

Total pattegrisedødelighed blev udregnet på besætningsniveau som differencen mellem totalfødte grise og fravænnede grise inden for perioden. Herefter er der for landstallet udregnet et vægtet gennemsnit på tværs af alle besætninger.

Table 1. Oversigt over eksklusionskriterier (minimum- og maksimumgrænser) for besætningsgennemsnit.

Besætninger uden for grænserne blev ekskluderet fra dataopgørelsen

	Grænser hvor alle nøgletal slettes for en besætning	Grænser hvor kun nøgletallet slettes
Generelt		
Minimum antal dage i et kalenderår	<150	
Søer		
FESv + FEso pr. årssø		<1.000; >2.000
Andel af selvdøde og aflivede søer ¹		<40 pct.
Smågrise		
Indgangsvægt, kg	<4,0; >15,5	
Afgangsvægt, kg	<20; >40	
Daglig tilvækst, g	>900	
Status difference (%)	<-5; >5	
FESv pr. kg tilvækst ²		1,4 - 2,5
Slagtegrise		
Indgangsvægt, kg	<20; >40	
Slagtevægt, kg	< 60	
FESv pr. kg tilvækst ²		2,2 - 3,9
Andelen af døde og aflivede (%)	<25	
Status difference (%)	<-5; >5	
Slagteprocent	<>76,3	
Gennemsnitlig daglig tilvækst, gram	<400; >1.600	

¹ Nogle besætninger registrerer en slagtet so som selvdød/aflivet, hvilket resulterer i urealistisk højt tal for selvdøde søer i nogle besætninger hvorfor denne grænse er indsat

² Når denne slettes bliver det ikke muligt at beregne reference-foderudnyttelse eller produktionsværdiberegninger for besætningen

Produktionsværdiberegninger

For data fra slagtegrise- og smågrisebesætninger blev der beregnet en teknisk produktionsværdi (PV). Denne blev baseret på daglig tilvækst, foderudnyttelse og dødelighed.

For slagtegrisebesætningerne indgik også kødprocenten i beregningen. For at kunne sammenligne besætningerne var alle priser standardiserede 5-års priser.

Oversigt over formler for beregning af produktionsværdi (PV).

PV pr. gris (ens for smågrise og slagtegrise) = Salgspris - købspris - foderomkostninger - diverse omkostninger
PV pr. stiplads pr. år (ens for smågrise og slagtegrise) = PV pr. gris × (365 dage/antal foderdage pr. gris) × staldudnyttelse
Salgspris (slagtegrise) = (slagtevægt * Noteringen slagtegrise) + (slagtevægt * værdi af kødprocent pr. kg)
Salgspris (smågrise) = pris pr. 30 kg's gris + (afgangsvægt * korrektion for over eller undervægt)
Købspris (slagtegrise) = (pris pr. 30 kg's gris + (indgangsvægt - 30) * korrektion for over el. undervægt) / (1-døde og kasserede)
Købspris (smågrise) = (pris pr. 7 kg's gris + (indgangsvægt - 7) * korrektion for over el. undervægt) / (1-procent døde og kasserede / 2)
Foderomkostninger (slagtegrise) = ((slagtevægt * 1,31) - indgangsvægt) * FEsv pr. kg tilvækst * pris slagtegrisefoder / (1-procent døde og kasserede / 2)
Foderomkostninger (smågrise) = ((afgangsvægt - indgangsvægt) * FEsv pr. kg tilvækst * Pris smågrisefoder blanding 2 + (pris smågrisefoder blanding 2 - pris smågrisefoder blanding 1) * 6 foderenheder) / 1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderdage (slagtegrise) = ((slagtevægt*1,31) - indgangsvægt) / (gram daglig tilvækst /1000) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderdage (smågrise) = (afgangsvægt - indgangsvægt) / (gram daglig tilvækst /1000) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Værdi af kødprocent pr. kg = (-0.8149 * kodprocent ² + 111.58 * kødprocent - 3776.9) / 100 (Kilde: [2])

I beregningen af produktionsværdi blev der anvendt 5-års priser, som er baseret på gennemsnitspriser fra september 2015 til september 2020.

Pris pr. 7 kg's gris:	229 kr. pr. gris, + 11,28 kr. pr. kg over 7 kg, - 14,28 kr. pr. kg under 7 kg
Pris pr. 30 kg's gris:	394 kr. pr. gris, + 5,75 kr. pr. kg over 30 kg, - 5,76 kr. pr. kg under 30 kg
Noteringen slagtegrise:	11,12 kr. pr. kg, inkl. efterbetaling
Pris slagtegrisefoder:	1,57 kr. pr. FEsv
Pris smågrisefoder blanding 1:	3,49 kr. pr. FEsv (antaget at denne udgør 6 foderenheder)
Pris smågrisefoder blanding 2:	1,88 kr. pr. FEsv
Diverse omkostninger:	11,40 kr. pr. smågris og 19,90 pr. slagtegris (inkluderer ikke transportomkostninger)
Staldudnyttelse:	95 %.

Der blev anvendt samme prissæt på produktionsværdiberegningerne for alle de foregående år i nærværende notat, så indeks kunne beregnes for de sidste 10 års resultater. Dette medfører, at indeks samt produktionsværdi blev ændret for de foregående år og at niveauerne af disse derfor ikke kan sammenlignes med de forudgående års notater om landsgennemsnittet for produktivitet.

Resultater og diskussion

Datamaterialet inkluderede i år lidt flere slagtegrisebesætninger sammenlignet med 2019, mens antallet af sobesætninger og smågrisebesætninger var på niveau med sidste år (se tabel 2). Det lidt højere antal slagtegrisebesætninger kan skyldes, at der i år har været en mere detaljeret manuel gennemgang af besætningsstrukturerne og en opdeling af besætninger, hvis det var tydeligt, at flere besætninger var inddateret som en enkelt besætning.

I tabellerne 2, 3 og 4 vises de seneste 10 års gennemsnit af årssøjlerne for henholdsvis so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger. I tabellerne 5, 6 og 7 vises opdeling i de bedste 25 %, de midterste 50 % og de dårligste 25 % for henholdsvis so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger.

Produktivitet for søer

Tabel 2 viser produktionsresultaterne for sobesætninger. Det kan ses, at fravænnede grise pr. årssø var 33,9, hvilket er en stigning på 0,3 i forhold til 2019.

Der indgik i alt 821 sobesætninger, som gennemsnitligt havde 802 årssøer, i alt cirka 658.000 årssøer. Dette er på niveau med sidste år, som var det hidtil højeste antal årssøer, der er inkluderet i landsgennemsnittet for produktivitet.

Procent døde og aflivede søer var i 2020 12,9 %, hvilket svarer til en stigning på 0,8 procentpoint sammenlignet med samme beregningsmetode for tallene fra 2019. Denne stigning blev også set i opgørelsen for sodødeligheden på baggrund af tal fra DAKA og Danmarks Statistik, der viste, at sodødeligheden i 2020 var 15,1 %, hvilket svarer til en stigning på 1,1 procentpoint [3]. I opgørelsen fra DAKA medregnes døde gylte, polte og slagtegrise vurderet over cirka 120 kg i sodødeligheden, og der er et bidrag fra besætninger uden søer. Siden 2019 er der for Landsgennemsnittet valgt at lægge en skæring, så besætningers indberetning for sodødelighed på over 40 % ikke blev medtaget i opgørelsen. Dette blev valgt, fordi nogle besætninger fejlagtigt anvender koder for selvdøde/aflivede søer, når der sendes søer til slagting. Det anses for usandsynligt, at en besætning reelt oplever over 40 % selvdøde og aflivede søer.

Totalfødte er steget fra 19,4 til 19,6 grise pr. kuld og dødelighed frem til fravænningssteg 0,1 procentpoint til 14,9 %. Dødfødte grise pr. kuld var uændret i forhold til 2019. Samlet set medførte dette, at den totale pattegrisedødelighed faldt fra 23,2 % i 2019 til 23,1 % i 2020, svarende til et faldt på 0,1 procentpoint (se tabel 2).

Reproduktionsresultaterne er samlet set forringet lidt i forhold til tidligere år, idet faringsprocenten er faldet til 87,6, et fald på 0,5 procentpoint i forhold til 2019. Antal dage fra fravænningssteg 1. løbning er uændret på 5,9. Antallet af spildfoderdage steg til 14,4 dage pr. kuld, en stigning på 0,6 procentpoint i forhold til 2019. Omløberprocenten er steget til 5,5, hvilket svarer til en stigning på 0,2 procentpoint i forhold til 2019.

Table 2. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for søer

Periode	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Antal besætninger	821	815	710	535	570	459	537	604	629	664
Antal besætninger med foderopgørelser	678	669	652	524	543	431	480	577	607	618
Nøgletal										
Årssøer, stk. ¹	802	812	769	791	767	742	707	680	651	640
FEsv + FEso pr. årssø	1.516	1.501	1.500	1.465	1.464	1.469	1.502	1.488	1.522	1.536
Kuldresultater										
1. lægs kuld, %	23,7	23,6	23,9	22,7	22,8	23,8	24,3	23,9	24,0	24,3
Levendefødte pr. kuld, stk.	17,7	17,5	17,3	17,0	16,4	16,0	15,7	15,4	15,2	14,8
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8
Fravænnede pr. kuld, stk.	15,1	14,9	14,9	14,7	14,2	13,9	13,6	13,4	13,2	12,8
Diegivningstid, dage	31	31	31	30	30	30	30	30	30	30
Vægt ved fravænnning, kg	6,4	6,5	6,6	6,4	6,5	6,6	6,8	6,8	6,9	7,0
Døde indtil fravænnning, %	14,9	14,8	14,2	13,4	13,0	13,2	13,3	13,3	13,3	13,6
Total pattegrisedødelighed, % ²	23,1	23,2	22,0	21,4	20,9	21,2	21,6	21,8	22,0	22,7
Reproduktion										
Spildfoderdage pr. kuld	14,4	13,8	13,9	12,1	12,5	12,7	13,3	13,7	13,7	13,4
Fra fravænnning til 1. løbning, dage	5,9	5,9	5,8	5,6	5,7	5,7	5,7	5,8	5,9	5,9
Omløbere, %	5,5	5,3	5,3	4,5	4,8	4,9	5,6	6,1	5,8	5,8
Faringsprocent	87,6	88,1	88,3	89,6	89,0	88,5	87,6	87,0	87,4	87,6
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	33,9	33,6	33,6	33,6	32,5	31,7	30,8	30,3	29,9	29,1
Kuld pr. årssø, stk.	2,25	2,26	2,26	2,29	2,28	2,28	2,27	2,27	2,27	2,27

¹ Nøgletallet for "årssøer, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit

² Beregning af total pattegrisedødelighed er før 2010 udarbejdet på baggrund af gennemsnitstal. I de efterfølgende år er total pattegrisedødelighed beregnet på besætningernes egne tal

Overordnet set har der været stabil fremgang over de seneste 10 år, om end der for enkelte år har været tegn på stagnation. Tendenserne i tallene for 2020 tyder på en stagnation eller begyndende fald i dødeligheden for pattegrise. Til trods for tilbagegangen i nøgletal for reproduktion sås en overordnet fremgang i produktivitet for soholdene.

Produktivitet for smågrise

Det gennemsnitlige produktionsomfang steg til 23.789 smågrise pr. år. Tendensen fra 2019 til 2020 følger den forventede strukturudvikling. Daglig tilvækst steg 13 gram til 461 gram pr. dag og reference-daglig tilvækst steg 10 gram pr. dag, 1 gram højere end 2018. Foderforbrug og reference-foderforbrug pr. kg tilvækst faldt henholdsvis 0,01 og 0,02 FE pr. kg. tilvækst.

Produktionsværdi pr. gris og produktionsværdi pr. stiplads steg i 2020 til det højeste niveau til trods for en lille tilbagegang i 2019 (se tabel 3).

Table 3. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for smågrise

Periode	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Antal besætninger	550	586	568	532	541	412	325	574	565	574
Antal foderopgørelser	499	511	505	508	522	404	313	564	542	552
Nøgletal										
Producerede grise pr. år, stk. ¹	23.789	22.649	22.298	23.569	23.367	22.077	18.232	17.556	16.414	16.372
Daglig tilvækst, g	461	448	456	446	441	439	440	446	440	440
Reference-daglig tilvækst (7-30 kg), g ²	461	451	460	451	446	442	440	443	439	436
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	1,83	1,84	1,84	1,87	1,87	1,87	1,92	1,90	1,94	1,94
Reference-foderudnyttelse (7-30 kg), FEsv pr. kg tilvækst ²	1,82	1,84	1,84	1,87	1,87	1,87	1,92	1,89	1,93	1,93
Døde, %	3,6	3,6	3,2	3,1	3,2	3,1	2,8	2,8	2,8	2,9
Diverse oplysninger										
Vægt ved indsættelse, kg	6,8	6,8	6,6	6,6	6,5	6,7	6,8	6,9	6,9	7,0
Vægt pr. afgået gris, kg	30,9	30,2	30,5	30,3	30,6	30,4	30,6	30,8	30,2	30,8
PV pr. gris, kr. ³	66	63	65	64	65	64	61	61	58	58
Indeks (PV pr. gris) ³	114	109	112	110	112	110	105	105	100	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ³	414	397	416	405	401	397	377	382	367	361
Indeks (PV pr. stiplads pr. år) ³	115	110	115	112	111	110	104	106	102	100

¹ Nøgletallet for "producerede grise pr. år, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit mellem besætninger

² Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 7-30 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

³ Produktionsværdierne er i denne tabel udregnet på baggrund af de opnåede gennemsnitsresultater for produktivitet. Der blev anvendt samme prisforudsætninger for alle årene (se Materiale og metoder)

Produktivitet for slagtegrise

For slagtegrise viser tabel 4, at den gennemsnitlige besætningsstørrelse i opgørelsen for 2020 var 8.330 producerede grise pr. år, hvilket er et fald i forhold til 2019. Faldet skyldes formentlig ikke en ændring i strukturudviklingen, men at der i år er gennemført en yderligere manuel gennemgang af store besætninger og en opsplitting af de indrapporterede besætninger i korrekte

besætningsstørrelser, der hvor det var muligt at erkende, at besætningsstrukturen reelt var anderledes end det indrapporterede. Foderoptagelsen blev øget med 0,07 Fesv pr. dag og reference-foderudnyttelse blev forbedret med 0,03 Fesv pr. kg tilvækst. Slagtevægten steg i 2020 til 90,6 kg. og kødprocenten steg 0,2 procentpoint, begge til hidtil højeste niveau. Dødeligheden faldt med 0,1 procentpoint. Stigningen i produktionsværdi var 20 kr. pr. gris og 92 kr. pr. stiplads fra 2019 til 2020. Dette er den største fremgang set i de seneste 10 år.

Det skal i øvrigt bemærkes at opgørelsen for reference-korrektionen i år omfatter et ændret vægtinterval sammenlignet med tidligere år. I år og fremover anvendes referenceintervallet 30-115 kg, da dette bedre repræsenterer den aktuelle situation i danske besætninger. For nøgletal vist i dette notat er referencekorrektionen genberegnet bagud til 2011, hvor den nye vægtgrænse (30-115 kg) er anvendt. Data for reference-korrektioner (30-100 kg) er beregnet og findes i Appendiks.

Tabel 4. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for slagtegrise

Periode	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Antal besætninger	859	802	819	628	714	494	548	650	717	746
Antal besætninger med foderopgørelser	746	684	702	603	693	480	535	633	713	737
Nøgletal										
Producerede gris pr. år, stk. ¹	8.330	8.790	8.528	7.372	7.792	8.008	6.863	6.785	6.902	6.537
Daglig tilvækst, g	1.030	991	975	972	953	944	932	916	909	899
Reference-daglig tilvækst (30-115 kg), g ¹	1.026	990	972	969	950	941	931	913	908	897
Foderoptagelse pr. gris pr. dag, Fesv	2,77	2,70	2,66	2,68	2,66	2,63	2,62	2,57	2,57	2,56
Foderforbrug pr. kg tilvækst, Fesv	2,70	2,73	2,73	2,77	2,80	2,79	2,81	2,82	2,83	2,85
Reference-foderudnyttelse (30-115 kg), Fesv pr. kg tilvækst ²	2,65	2,73	2,74	2,77	2,82	2,82	2,84	2,86	2,88	2,91
Diverse oplysninger										
Vægt ved indsættelse, kg	31,6	30,9	31,2	31,2	31,4	31,4	31,0	31,4	31,3	31,6
Slagtevægt, kg (gns.)	90,6	87,6	86,2	86,9	84,9	84,1	84,3	82,6	81,7	81,3
Tilvækst pr. prod. gris, kg	87,1	83,8	81,8	82,6	79,8	78,8	79,4	76,8	75,8	75,0
Kødprocent (gns.)	61,6	61,4	61,1	60,7	60,7	60,5	60,3	60,3	60,4	60,4
Døde og kasserede, %	3,4	3,5	3,3	2,9	3,3	3,6	3,4	3,3	3,3	3,5
PV pr. gris, kr. ³	199	176	166	163	146	139	136	127	123	115
Indeks (PV pr. gris) ³	173	153	144	142	127	121	118	110	107	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ³	805	713	680	658	597	569	550	520	507	489
Indeks (PV pr. stiplads pr. år) ³	165	146	139	135	122	116	112	106	104	100

¹ Nøgletallet for "producerede grise pr. år, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit mellem besætninger

² Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 30-100 kg, hvorved sammenligning mellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

³ Produktionsværdierne er i denne tabel udregnet på baggrund af de opnåede gennemsnitsresultater for produktivitet. Der blev anvendt samme prisforudsætninger for alle årene (se Materiale og metoder)

Opdeling i effektivitetsniveau

For at give et overblik over fordelingen af besætninger, i forhold til effektivitetsniveau, angives i tabel 5 nøgletal for sobesætninger sorteret efter fravænnede grise pr. årssø. De højest producerende 25 % af besætningerne fravænnede mere end 35,6 grise pr. årssø. De laveste 25 % af besætningerne producerende færre end 31,9 grise pr. årssø. Forskellen i produktionsniveau mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 6,6 fravænnede grise pr. årssø, når der sammenlignes på medianen.

De højeste 25 % af besætningerne havde i gennemsnit 257 flere årssøer end de laveste 25 % af besætningerne. De højeste 25 % af besætningerne havde 20,3 totalfødte grise pr. kuld og en total pattegrisedødelighed på 20,3 %, hvilket er et fald på 0,8 procentpoint i pattegrisedødeligheden for de bedst producerende besætninger sammenlignet med 2019 [1]. De laveste 25 % af besætningerne havde 18,7 totalfødte grise pr. kuld, hvilket er en fremgang på 0,3 sammenlignet med 2019 og en total pattegrisedødelighed på 25,6 %, hvilket er 0,8 procentpoint lavere end 2019.

Tabel 5. Medianer for produktionsniveau pr. sobesætning i landsgennemsnittet for 2020, opdelt efter fravænnede grise pr. årssø

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	35,6	<=>	31,9	
Antal besætninger	205	411	205	821
Antal besætninger med foderopgørelser	186	355	137	678
Nøgletal				
Årssøer, stk.	788	693	531	684
FESv + FESo pr. årssø	1.524	1.517	1.512	1.519
Kuldresultater				
1. lægs kuld, %	21,0	22,4	24,5	22,3
Levendefødte pr. kuld, stk.	18,4	17,8	16,7	17,7
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	1,9	2,0	1,9
Fravænnede pr. kuld, stk.	16,1	15,1	13,9	15,1
Diegivningstid, dage	30	31	31	31
Vægt ved fravænnning, kg	6,0	6,3	6,8	6,4
Døde indtil fravænnning, %	12,3	14,9	17,0	14,8
Total pattegrise-dødelighed, %	20,3	23,5	25,6	23,1
Reproduktion				
Spildfoderdage pr. kuld	10,8	13,9	18,6	13,8
Fra fravænnning til 1. løbning, dage	5,4	5,8	6,3	5,8
Omløbere, %	4,0	5,4	7,4	5,3
Faringsprocent	90,6	87,7	83,6	87,7
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	36,8	33,9	30,2	33,9
Kuld pr. årssø, stk.	2,30	2,25	2,17	2,25

Tabel 6 viser nøgletal for smågrisebesætninger opdelt i tre grupper efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år. De højeste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var højere end 475 kr. pr. år. De laveste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var lavere end 359 kr. pr. år. Forskellen mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 205

kr. pr. år for medianen på produktionsværdi pr. stiplads. Forskellen i produktionsværdi pr. stiplads mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var i 2020 lavere end i 2019. Indførelsen af nyt prissæt for 2020 har ændret på sammenvægtningen af de forskellige produktionsparametre. Det er derfor ikke muligt at sammenligne produktionsværdien med værdierne i de foregående notater om landsgennemsnit for produktivitet.

Table 6. Medianer for produktionsniveau pr. smågrisebesætning i landsgennemsnittet 2020, opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år (kun besætningsopgørelser med foderforbrug er medtaget)

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
PV pr. stiplads pr. år, kr.	> 475	<=>	< 359	
Antal besætninger	124	251	124	499
Nøgletal				
Producerede grise pr. år, stk.	23.017	19.720	18.323	19.765
Daglig tilvækst, g	501	457	428	462
Reference-daglig tilvækst (7-30 kg), g ¹	500	460	418	460
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	1,71	1,82	2,00	1,82
Reference-foderudnyttelse (7-30 kg), FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,70	1,81	1,98	1,81
Døde, %	2,4	3,2	3,9	3,1
Diverse oplysninger				
Vægt ved indsættelse, kg	6,2	6,3	7,1	6,4
Vægt pr. afgået gris, kg	31,7	31,0	31,4	31,3
Produktionsværdi (PV)				
PV pr. gris, kr.	79	69	51	68
Indeks (PV pr. gris) i forhold til "median for alle", %	116	101	75	100
PV pr. stiplads pr. år, kr.	514	428	309	428
PV-indeks i forhold til "median for alle", %	120	100	72	100

¹ Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 7-30 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

I tabel 7 ses opdelingen af slagtegrisebesætninger i forhold til produktionsværdi pr. stiplads pr. år. De højeste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var højere end 885 kr. pr. år. De laveste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var lavere end 720 kr. pr. år. Forskellen mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 330 kr. pr. år for medianen på produktionsværdi pr. stiplads, hvilket er en større forskel end 2019. Indførelsen af nyt prissæt for 2020 har ændret på sammenvægtningen af de forskellige produktionsparametre. Det er derfor ikke muligt at sammenligne produktionsværdien med værdierne i de foregående notater om landsgennemsnit for produktivitet.

Tabel 7. Medianer for produktionsniveau pr. slagtegrisebesætning 2020, opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år (kun besætningsopgørelser med foderforbrug er medtaget)

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
PV pr. stiplads pr. år, kr.	> 885	<=>	< 720	
Antal besætninger	186	374	186	746
Nøgletal				
Producerede grise pr. år, stk.	7.455	6.862	5.507	6.587
Daglig tilvækst, g	1.090	1.036	956	1.034
Reference-daglig tilvækst (30-115kg), g ¹	1.090	1.024	955	1.024
Foderoptagelse pr. gris daglig, FEsv	2,82	2,81	2,74	2,79
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	2,59	2,71	2,86	2,71
Reference-foderudnyttelse (30-115 kg), FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,53	2,66	2,82	2,66
Diverse oplysninger				
Vægt ved indsættelse, kg	31,9	31,6	31,8	31,7
Slagtevægt, kg (gns.)	91,7	90,2	89,3	90,5
Tilvækst pr. prod. gris, kg	88,0	86,8	84,8	86,9
Kødprocent (gns.)	61,6	61,6	61,5	61,6
Kasserede, %	0,1	0,1	0,2	0,1
Døde, %	2,3	2,9	4,3	3,0
Produktionsværdi (PV)				
PV pr. gris, kr.	224	199	159	198
Indeks (PV pr. gris) i forhold til "gennemsnit", %	113	101	80	100
PV pr. stiplads pr. år, kr.	944	808	614	808
PV-indeks i forhold til "gennemsnit", %	117	100	76	100

¹ Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 30-115 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

Konklusion

Landsgennemsnit for produktivitet for 2020 viste en fremgang i antal fødte grise pr. kuld, en lille forbedring i dødeligheden for pattegrise og en fremgang i den generelle produktivitet i soholdet. Fremgangen sås til trods for en let tilbagegang i flere nøgletal for reproduktion i forhold til 2019. Produktiviteten for smågrise var forbedret i både tilvækst og foderforbrug pr. kg. tilvækst i forhold til 2019. Ligeledes sås en stigning i produktionsværdi pr. gris og pr. stiplads i forhold til 2019. Produktiviteten for slagtegrise steg med forbedret foderudnyttelse (0,08) og en stigning i daglig tilvækst (36 gram/dag), de største forbedringer der er set de seneste 10 år. Som resultat heraf steg produktionsværdien pr. gris og pr. stiplads også i forhold til 2019. Samlet for alle dyregrupper sås i 2020 en uændret eller forbedret dødelighed.

Referencer

- [1] Hansen, C. (2020): Lands gennemsnit for produktivitet i produktion af grise i 2019, Notat nr. 2014, SEGES Svineproduktion.
- [2] Christiansen, M. G. (2018): Økonomiske konsekvensberegninger – december 2018, notat 1842, SEGES Svineproduktion.
- [3] Jensen, T. B., Nielsen, Niels-Peder (2021): Udvikling i sodødelighed – tal fra DAKA 2020. Notat nr. 2114, SEGES Svineproduktion.
- [4] Sloth, N. M. & Bertelsen, E. (2007): Rapport over P-rapporternes resultater oktober 2007. Notat nr. 0745, Dansk Svineproduktion.

Deltagere

Data fra 2020 er leveret fra AgroSoft og Cloudfarms.

NAV nr.: 1356

//JV//

Dyregruppe: Søer, smågrise, slagtegrise,

Fagområde: Produktionsøkonomi og data

Nøgleord: Produktivitet

Appendiks

Nærværende notat for "Landsgennemsnit for produktivitet" har i mange år indeholdt korrektionsberegning for daglig tilvækst og foderudnyttelse, hvor korrektionen blev foretaget til et standardvægtinterval. For slagtegrise blev det i år valgt at skifte vægtgrænserne fra 30-100 kg til 30-115 kg, som bliver anvendt fremover.

Nedenstående tabel indeholder nøgletal for reference-daglig tilvækst samt reference-foderudnyttelse anvendt i den gamle vægtgrænse (30-100 kg).

Tabel 8. Reference-daglig tilvækst samt reference-foderudnyttelse for slagtegrise fra 2011 til 2020

Periode	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Daglig tilvækst, g	1.030	991	975	972	953	944	932	916	909	899
Reference-daglig tilvækst (30-100 kg)	1.019	982	966	962	943	934	924	907	901	891
Foderoptagelse pr. gris pr. dag, FESV	2,77	2,70	2,66	2,68	2,66	2,63	2,62	2,57	2,57	2,56
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FeSV	2,70	2,73	2,73	2,77	2,80	2,79	2,81	2,82	2,83	2,85
Reference-foderudnyttelse (30-100 kg)	2,53	2,62	2,64	2,69	2,69	2,72	2,74	2,76	2,78	2,78

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seg.es.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.